

## İLKE İLE STRATEJİ ARASINDA SIKIŞAN BİLİNÇ

Ahmet MERCAN, 28 Ekim 2016

<http://www.dunyabulteni.net/m/yazar/ahmet-mercan/20797/ilke-ile-strateji-arasinda-sikisan-bilinc>

Soğuk savaş döneminde kutuplar karşılıklı dengelenir ve saldırgan olanın ideolojisinin değerden düşeceği yaklaşımı ile gerilim kontrollü olarak siyaset üzerinden yürürdü. Küresel algı Varşova Paketi'nin doksan yılında iflasını vermesiyle başka bir yönetime geçti. Sovyetler Birliği'nin dağılmasıyla birlikte ortaya çıkan ABD öncülüğündeki küresel irade, boşalan düşman koltuğuna gücü sadece potansiyel söylemine dayanan İslam'ı yerleştirdi.

İkinci Dünya Savaşından itibaren İslam dünyası müdahaleye açık hale getirildi ve Yeni Dünya Düzeni ile hedeflenen yapılanma doğrultusunda sınırlar yeniden çizilmeye, dengeler batının geleceğini teminat altına alacak şekilde dizayn edilmeye başladı. Arap Baharı toplu projenin bir güzergah halinde İslam ülkelerinin aynı amaçla elden geçirilmesi olarak yürüdü.

Küresel irade bütün bu icraatını yaparken bakmamız gereken başta kendimizin konumu olmalı değil miydi?

Hangi yanımızdan yakalandığımıza baktığımızda zaaflarımızı tespit edebiliriz. Ancak öyle bir konuma evrildik ki, zaaflarımızı örtmede kalıtım kazandık. Tehlike büyüdükçe ve yaklaştıkça zaaflarımızı daha öne çıkarır hale geliyoruz.

Küresel dünyanın her yandan etkileyen baskısı karşısında iman ile pratik arasında çelişkiye zorlanıyoruz. Çeşitli kaygılar üzerinden teoriyle pratik arasında yarılmalar ortaya çıkıyor. İnandığımızla yaptığımızın çelişkisi zaman içerisinde strateji, fiili durum, mecburiyet gibi örtülerin altından normalleşiyor. Zaaflarımız savunma mekanizmalarımız haline geliyor ve geçmişimizle halimiz bünyemizde açmazlar ortaya çıkardığında bunu zamanın getirdiği kaçınılmaz “değişim” olarak telakki ederek öteleyebiliyoruz. Zaman içinde çeşitli açmazlar için siyasal alanı denetimsiz bırakmayı veya yapılan her şeyi mubah görmeyi yeğliyoruz.

Mezhep ve etnik köken üzerinden yaşadığımız, derinleşen sorunların Kitaba, tarihe rağmen cahiliye algısıyla yürüdüğü bir gerçek. Bu zaafımızın düşmanın verimini artırdığı da açık bir gerçek. Ulus devleti dayatan batının yeni aşamaya geçtiğini ve bizi köhne bir malzeme üzerinden dizayna kalktığını göremeyecek durumdayız. Öte yandan mezhebin dinleştigi ve pratik üzerinden düşmanlığı beslediğini görmekle kalmıyor geri dönülmez acılar için verimli alana dönüştüğünü görmekteyiz.

Bu iki sorununu temel teşkil ederek bütün alanlara yansımalarının etkileri ilke ile stratejinin belirlenliğinde daha açık hale geldiği ve büyük zaafın bize toplu bir yıkım olarak döne eğinin farkında olsak da duygu körlüğümüzün buna engel olduğu anlaşılıyor.

Bölgede İran ile Türkiye'yi sıcak temasa zorlayan irade malum zaaflarımızın fay hatlarını derinden ırgalıyor. Herkesin ortak kaybına sebep olacak bu aşamaya varmak için iki tarafın nasıl çaba gösterdiği de endişeyle izlenmesi gereken, söz işlemez durum olarak karşımıza çıkıyor. Sadece ülke stratejilerinin körlüğünden bahsedemeyiz, sosyal medyada başka dönemlerde görmediğimiz düşmanlaştıran mezhepçilik savaşı çoktan başlamış. Aynı kitaba sahip olmak, ders çıkarılacak ortak tarihten gelmek bile bu düşmanca akıl tutulmasının önüne geçemiyor. Daha enteresanı eli kalem tutan, kimi kürsü sahibi insan bu çatışmada taraf olarak slogan düzeyinde mezhep bayrağı sallıyor.

Müslümanların etnik milliyetçiliğe kayma ihtimalinin az olması mezhebi milliyetçiliğe yatırımı cazip hale getiriyor. İki ülkenin arasının sağlıklı yürütüldüğü zamanları düşünüldüğünde ortaya çıkan çatışma ateşine verilen desteği fark etmek daha kolay hale gelir.

Mezhep üzerinden seçilen düşman, aslında, kimin yerini işgal ediyor?

Yakıcı ve acıklı soru budur. Bölgeyi etkisi altına alan suni çatışma ortamında sakin bir ruh haliyle düşünemeyince, düşmanın yerine kardeşi oturtmuş oluyoruz.

Bizi bu yanlışa götüren itici etkenler sahil bilgi üzerinden değil, kaynağı gayri sahil gelenek marifetiyle oluşuyor ve iki tarafın geçmiş ulemasının birliğe çağırın ilkeleri aynı mezhebin bugünkü temsilcileri tarafından kabul görmüyor.

Devletlerin ortaya koyduğu stratejilerin güç odaklı oluşu, ümmet değerleri açısından çelişki oluşturmalarının söz konusu yarılmaya etki ettiği de bir gerçek. Burada öne çıkan ve bizi sahil anlayıştan koparan durum, strateji ile ilke arasındaki sıkışmadır.

Günlük hayatımızda da karşımıza çıkan durum, menfaatle idealin çatışması devletler aşamasında strateji dış politika olarak nüksediyor ve politika mezhep zaafımızı tetikler hale geliyor.

Hangi mezhepten olursa olsun, hiçbir mümin, kendini Kitaba nispet eden, aynı kıbleye yönelen kardeşini ahiret sorgusuna alma hakkına sahil değildir. Gerektiğinde kendi ülke siyasetini eleştirebilen, ümmet eksenli duyarlılıkla hareket eden ulema eksikliği çekiyoruz. Bütün yetimliğimizin nedeni bu. Milli sınırlarıyla kayıtlı alim görüşü, vahdeti sağılayıcı değil engelleyici fonksiyonun temsilcisidir. Dili ne söylüyor olursa olsun. Geldiğimiz aşamada çatışma bölgelerinde hatasız davranan, yanlışı olmayan bir devlet tavrına rastlayamıyoruz. Bunun sebepleri fazla olsa da günlük nedenlerin dışındaki etkenlerin daha fazla olduğu malum. Yapılan her hata, ümmet birliğinden işlevsel düşlerin yolundan sapma olarak zihnimizi yaralamakta, gönlümüzü incitmektedir.

On beş temmuz sonrası etkilenme ile milli algı sınırları daralır hale geldi. Halbuki, milli oluşum ve duruş cihanşümül idealle telif edilmesi halinde meşruiyeti kazanır. Tek tek müminler olarak ideallerimizin stratejilere kurban edilmesi olaylar üzerinden dönüştürülmemizin haritasını ve dünyevi konumla sınırlanmamızın verimli göstergesi olarak karşımızda duruyor. Bir bakıma bizim açık ve gizli onayımız sayesinde idealden kopuk stratejileri uygulayan yetkililer, başka bir yol aramaya yönelmiyorlar.

Üç yüz yıla yakın yaşadığımız başkalaşım sürecine karşı oluşan, yakın tarihli bilincin devletler oyununda küresel kirli iradenin marifetiyle yok edilmesine karşı direnç oluşturmaları ve geleceğe miras bırakmalarıdır.

Meşruiyetimizi ancak böyle sağlayabiliriz. Pratikte olan yanlışı doğru saymadan, ilke ile olaylara bakıp ümmeti “kesret içinde vahdet” bütünlüğü olarak telakki edip ehli kıbleyi tekfir etmeden konumlanma durumundayız.

Kitabın çocukları, Kâbe evinin ailesi ve adaletin eylem üzerinden temsilcileri olma durumundayız. Ancak o zaman mazlumlar rahat nefes alabilir ve dünya adalet eksenine dönebilir.

İlkesiz kalmak, değerden soyunmak anlamına gelir ve seküler arzın talebini kabullenmek çok daha kolay hale gelmiş olur.

Mezhepçiliği güç kaybı, gereksiz ve yıkıcı gören kimseleri, karşı tarafa iten veya mezhepsiz olarak yaftalayanların insafının adaletten nasip almadığı açıktır. Böyle olmasaydı, düşmanın işini kolaylaştıracak tutum içinde olunmazdı.

Yapılacak ilk iş, Hucurat suresini kendimiz için okumak. Sonra yine okumak. Kuran ile günlük irtibatı eksik etmeden gönlü diri kılarak okumak ve üzerine tefekkür etmek. Bir başkasına cevap bulmak için yapılan okumalar mızrağın ucuna ayet takmaya benzer.

İlkesi olmayanın ideali olmaz.

Düşü olmayanın eylemi güne yenik düşer.

Ümmet hayalini diri tutmayanın hayatı, meşruiyet açısından sorunlu hale gelir.

Kendi içinde çok sesli yapıyı ikame edemeyen bir söylem çağa hâkim olamaz.